

DATOS IDENTIFICATIVOS

Xénero e educación social

Materia	Xénero e educación social			
Código	O05G130V01305			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Mayobre Rodríguez, Purificación			
Profesorado	Armada Olleros, María del Carmen Mayobre Rodríguez, Purificación			
Correo-e	pmayobre@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/pmayobre/			
Descrición xeral	Desde hai unhas décadas, nos países democráticos, as nenas edúcanse desde a preescolar ata a universidade en escolas chamadas coeducativas, querendo significar que as nenas e os nenos están na mesma aula e reciben a mesma ensino. Con todo, nese tipo de escola, as nenas non efectúan aprendizaxes significativas equivalentes aos seus compañeiros homes, porque a escola, a educación formal e non formal, segue a ser unha importante correa de transmisión da dominación masculina, do privilexio epistémico outorgado pola nosa tradición á forma de conceptualizar o mundo os varóns. O resultado é que a educación non é neutral, exerce unha socialización diferencial por sexos de acordo coa orde patriarcal e impón o modo masculino de estar e relacionarse co mundo. Por iso é necesaria unha intervención educativa encamiñada á consecución da eliminación dos obstáculos, visibles e invisibles, que impiden o desenvolvemento integral das capacidades de mulleres e homes sen restricións de xénero e que permita educar para ser igualmente diferentes			

Competencias de titulación

Código		
A1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	
A2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	
A3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	
A8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	
A12	Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	
A18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	
B8	Capacidade crítica e autocrítica	
B12	Compromiso ético	

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	A1
Asumir e orientar segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	A3

Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crise en comunidades socioeducativas	A2
Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	A18
Compromiso ético	B12
Capacidade crítica e autocrítica	B8
Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	A8 A12
Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	A8 A12

Contidos

Tema	
1.- Bases conceptuais e históricas da construción social de xénero	1.1. A construción social de xénero como categoría analítica 1.2. Desigualdades sexuais e construción das identidades de xénero
2.- Teorías feministas e educación	2.1. Fundamentos filosóficos e educativos dos feminismos da modernidade, potsmodernidade e queer
3.- A dominación simbólica como fonte de violencia	3.1.- Lingua, diferenza sexual e xénero 3.2.- Familia, valores e igualdade entre mulleres e homes 3.3.- O androcentrismo na ciencia e os seus efectos na educación 3.4.- Análise dos materiais curriculares desde a perspectiva de xénero 3.5 A interacción e a organización escolar 3.6.- Educación, convivencia e afectividade
4.- A integración do enfoque de xénero na formulación ou implementación de políticas de educación	4.1.- Políticas de igualdade 4.2. Programas e experiencias para a igualdade 4.3. Funcións e competencias da educación social
5.- Guía práctica para unha educación coeducativa	5.1. Análise e presentación de diversas guías coeducativas 5.2. Elaboración dunha guía coeducativa para educación social

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	0	20
Titoría en grupo	8	32	40
Traballos tutelados	0	50	50
Seminarios	14	0	14
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	23	26

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Presentación dos contidos da materia.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Traballos tutelados	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia. exposición por parte do alumnado ante a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre os resultados do traballo.
Seminarios	Exposición e debate sobre un tema relacionado co programa da materia a partir da análise previa dalgún documento escrito ou audiovisual

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Atención continuada do procedemento de elaboración do traballo, desde a delimitación do tema e a procura da bibliografía ata o proceso de sistematización e elaboración da memoria.
Titoría en grupo	Atención continuada do procedemento de elaboración do traballo, desde a delimitación do tema e a procura da bibliografía ata o proceso de sistematización e elaboración da memoria.
Traballos tutelados	Atención continuada do procedemento de elaboración do traballo, desde a delimitación do tema e a procura da bibliografía ata o proceso de sistematización e elaboración da memoria.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Sesión maxistral		50
	Proba de resposta longa	
Traballos tutelados		30
	Elaboración dun documento escrito sobre un tema relacionado coa materia, tamén se fará unha exposición oral do mesmo.	
Seminarios	O alumnado presenta os resultados obtidos sobre un tema de actualidade	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado non presencial:

- O alumnado que non poda asistir a clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir á tutorización dos traballos, realizará as seguintes probas: unha proba de contidos teóricos (60%), un traballo sobre un tema relacionado cos contidos do programa (20%), o resumo dos libros: *Educación e xénero. O coñecemento invisible e De mulleres, sobre mulleres e Educación*, apuntados na bibliografía básica (20%), sendo necesario obter, polo menos, o aprobado en cada unha das probas para superar a materia.

Segunda convocatoria: O alumnado que supere algunhas das probas ou actividades, obxecto de avaliación, conservaráse a cualificación da parte aprobada ata a convocatoria de Xullo. As probas non superadas serán avaliadas nesa convocatoria.

Para aprobar a materia o alumnado presencial e o non presencial deberá ter un 50% en cada unha das probas obxecto de avaliación

Para a data do exame consultar a seguinte dirección web: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Jiménez, Carmen, Pérez, Gloria, **Educación y género. El conocimiento invisible**, Tirant lo Blanch,
 Alcántara, Dolores y Gómez, Blanca, **De mujeres sobre mujeres y educación**, CEDMA,
 Herranz, Yolanda, **Igualdad bajo sospecha**, Narcea,
 VV.AA., **La cultura de género en las organizaciones escolares**, Octaedro,

Altable, Rosario, *Penélope o las trampas del amor*, Madrid, mare Nostrum, 1992

Barragán, fernando (coord.), *Violencia de género y Curriculum. Un programa para la mejora de las relaciones interpersonales y la resolución de conflictos*, Málaga, Aljibe, 2001

Blanco, Nieves, *El sexismo en los materiales educativos de la ESO*. Sevilla, Instituto Andaluz de la Mujer, 2000

Gleichauf, Ingeborg, *Mujeres filósofas en la Historia. Desde la antigüedad al siglo XXI*. Icaria, 2010

Lomas, Carlos, *Los chicos también lloran: identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación*, Paidós., 2004

Pérez Garzón, Juan Sisinio, *Historia del Feminismo*, Los libros de la Cátara, Madrid, 2011.

Rodríguez, Gloria, *¿Qué es el lenguaje sexista?: materiales didácticos para la coeducación secundaria obligatoria*, Oviedo, Instituto Asturiano de la Mujer, 2003

Rodríguez, Carmen (comp.), *La ausencia de las mujeres en los contenidos escolares*. Madrid, Niño y Dávila, 2004

Recomendacións